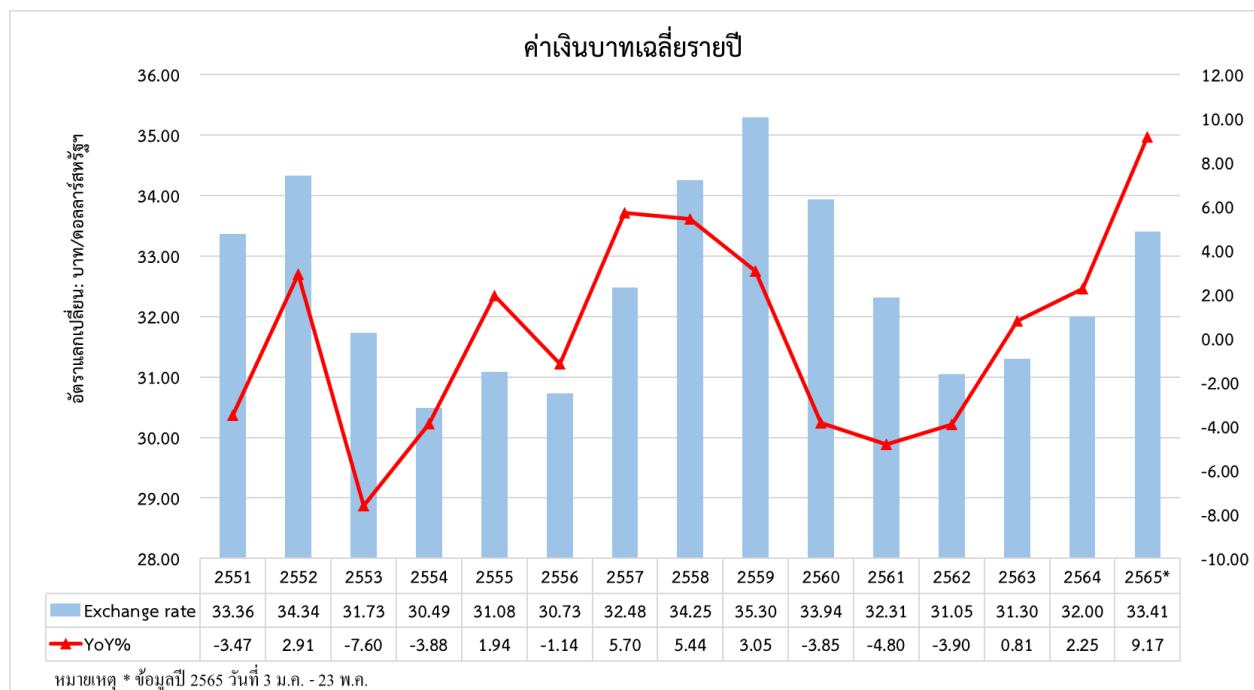

การประเมินผลกระทบเงินบาทอ่อนค่าต่อการผลิตภาคอุตสาหกรรมไทย

นเรศ กิจจาพัฒน์พันธ์
กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สถานการณ์ค่าเงินบาท ณ วันที่ 23 พ.ค. 2565 อยู่ที่ระดับ 34.30 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ อ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับค่าเงินบาทในปี 2564 ร้อยละ 7.18 เนื่องจากมีเงินทุนไหลออกจากประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ หรือ The Federal Reserve (FED) ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.5 (ปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ 1.0) และ FED มีแนวโน้มจะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยทั้งหมด 6 ครั้ง ในปี 2565 ซึ่งจะส่งผลให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงอีก

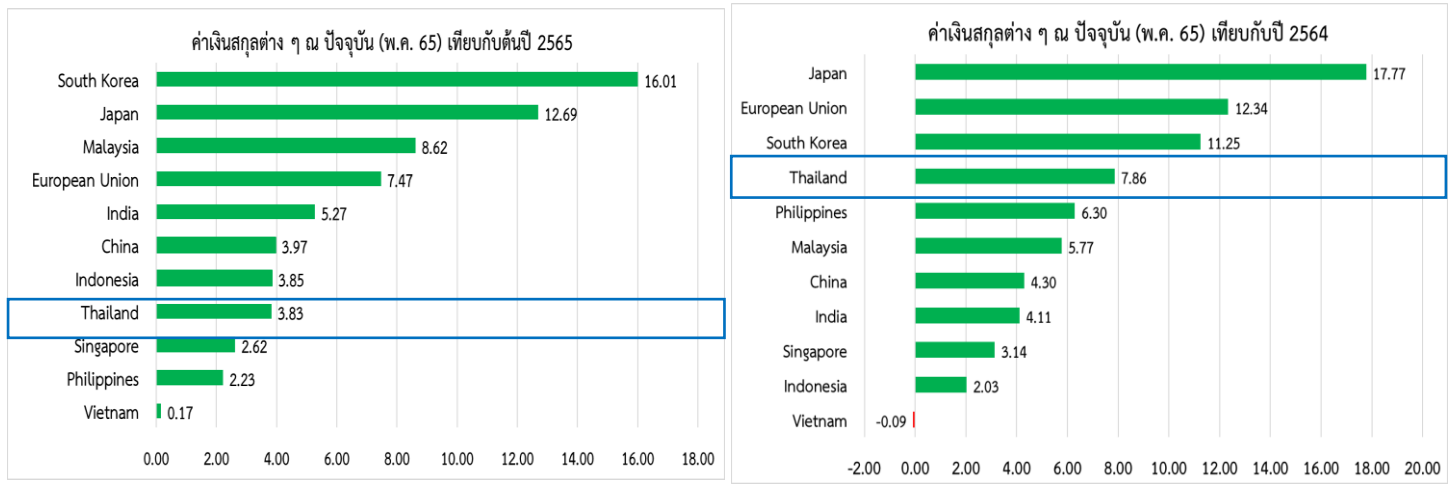
อัตราแลกเปลี่ยนของไทยเฉลี่ยเดือน พ.ค. 2565 (1-23 พ.ค.) อยู่ที่ 34.51 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบกับในช่วงต้นปี 2565 อ่อนค่าร้อยละ 3.83 อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยรายปีตั้งแต่ปี 2551-2564 อยู่ที่ 30.49 - 35.30 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยตั้งแต่ช่วงปี 2560 - 2562 ค่าเงินบาทมีทิศทางแข็งค่า ในขณะที่ตั้งแต่ปี 2563 จนถึงปัจจุบันค่าเงินบาทมีทิศทางอ่อนค่า สำหรับปี 2564 ค่าเงินบาทเฉลี่ยอยู่ที่ 32.00 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ (ตั้งแต่วันที่ 2 ม.ค. 2564 - 30 ธ.ค. 2564) โดยอ่อนค่าร้อยละ 2.25 เมื่อเทียบกับปี 2563 สำหรับในปี 2565 ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงเฉลี่ยอยู่ที่ 33.41 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ (3 ม.ค. - 23 พ.ค.) อ่อนค่าร้อยละ 9.17 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2564 ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าปี 2565 ค่าเงินบาทจะมีแนวโน้มอยู่ในช่วงระหว่าง 32.00-33.00 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้ ในปี 2561, ปี 2562 และปี 2563 อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยอยู่ที่ 32.31, 31.05 และ 31.30 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อเปรียบเทียบค่าเงินสกุลต่าง ๆ ของประเทศคู่ค้าเทียบกับดอลลาร์สหรัฐฯ พบว่า ประเทศที่มีค่าเงินอ่อนค่ามากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เกาหลีใต้ (ร้อยละ 16.01) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 12.69) มาเลเซีย (ร้อยละ 8.62) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 7.47) และอินเดีย (ร้อยละ 5.27) ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับปี 2564 พบว่า เงินบาทอ่อนค่า

ร้อยละ 7.84 โดยเมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้าอื่น พบว่าไทยอ่อนค่าเป็นอันดับที่ 4 รองจาก ญี่ปุ่น (ร้อยละ 17.77) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 12.34) และเกาหลีใต้ (ร้อยละ 11.25) ตามลำดับ

หมายเหตุ : อัตราแลกเปลี่ยน: อัตราอ้างอิง ณ เดือนพฤษภาคม 2565 (1 - 23 พ.ค.) = 34.51 บาทต่อดอลลาร์ เทียบกับ

- (1) อัตราแลกเปลี่ยนต้นปี 2565 ณ เดือน ม.ค. 2565 (3 - 31 ม.ค.) = 33.24 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ
- (2) อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย ปี 2564 = 32.00 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ

การที่ค่าเงินบาทอ่อนค่าย่อมส่งผลดีต่อการส่งออก เนื่องจากทำให้ราคาสินค้าของไทยถูกลง และทำให้สามารถส่งออกได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมที่ต้องนำเข้าวัตถุดิบจะได้รับผลกระทบจากการที่วัตถุดิบมีราคาสูงขึ้น เมื่อพิจารณาโครงสร้างการผลิตอุตสาหกรรมพบว่า การอ่อนค่าของเงินบาทจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมต่าง ๆ แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสัดส่วนการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าชั้นกลาง และสัดส่วนการส่งออกสินค้า

จากการวิเคราะห์ผลกระทบของการอ่อนค่าของเงินบาทโดยใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค กรณีเงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 5 ซึ่งคาดการณ์ว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (RGDP) และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงภาคอุตสาหกรรม เมื่อเงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 5 จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.41 เป็นร้อยละ 3.81 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.40 จากกรณีฐาน และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.94 เป็นร้อยละ 3.29 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.35 จากกรณีฐาน

2) มูลค่าการส่งออกเมื่อคิดเป็นสกุลเงินบาท ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงจะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกเมื่อคิดเป็นเงินบาทเพิ่มขึ้น หากเงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 5 จะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสกุลเงินบาทเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.37 เป็นร้อยละ 11.51 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.14 จากกรณีฐาน

3) มูลค่าการนำเข้าเมื่อคิดเป็นสกุลเงินบาท ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงจะส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าเมื่อคิดเป็นเงินบาทเพิ่มขึ้น หากเงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 5 จะส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าสกุลเงินบาทเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 19.24 เป็นร้อยละ 21.17 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.94 จากกรณีฐาน

4) การบริโภคภาคเอกชน เมื่อเงินบาทอ่อนค่าลงจะส่งผลกระทบต่อทางด้านรายได้ โดยทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้จากการส่งออกสินค้าเพิ่มขึ้น ซึ่งหากเงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 5 ส่งผลให้การบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.48 เป็นร้อยละ 4.70 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.21 จากกรณีฐาน

5) การลงทุนภาคเอกชน เมื่อเงินบาทอ่อนค่าลงจะทำให้สามารถส่งออกสินค้าในราคาที่สูงขึ้น ทำให้ความต้องการในการลงทุนมากขึ้น ซึ่งหากเงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 5 ส่งผลให้การลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.88 เป็นร้อยละ 5.19 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.31 จากกรณีฐาน

6) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป ค่าเงินบาทอ่อนค่าจะส่งผลกระทบต่อทางด้านราคา ทำให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากราคาสินค้านำเข้าในรูปแบบเงินบาทสูงขึ้น ผู้ประกอบการมีต้นทุนการผลิตมากขึ้น จึงตั้งราคาสินค้าสูงขึ้น จึงทำให้อัตราเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้นจากกรณีฐาน หากเงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 5 ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.55 เป็นร้อยละ 5.32 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.57 จากกรณีฐาน

ผลกระทบกรณีเงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 5 จากกรณีฐาน

ปัจจัย	กรณีฐาน* (ร้อยละ)	ผลการประเมินค่าเงินบาทอ่อนค่า 5%	การเปลี่ยนแปลงจากกรณีฐาน
RGDP	3.41	3.81	+0.40
RGDP ภาคอุตสาหกรรม	2.94	3.29	+0.35
มูลค่าการส่งออก (บาท)	9.37	11.51	+2.14
มูลค่าการนำเข้า (บาท)	19.24	21.17	+1.94
การบริโภคภาคเอกชน	4.48	4.70	+0.21
การลงทุนภาคเอกชน	4.88	5.19	+0.31
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	4.55	5.32	+0.57

ที่มา : แบบจำลอง Macro Model สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

* กรณีฐาน เป็นการคาดการณ์การขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2565 อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 33.18 บาทต่อดอลลาร์

การที่ค่าเงินบาทอ่อนลงย่อมส่งผลดีต่อการส่งออก เนื่องจากราคาสินค้าของไทยถูกลง ในทางตรงกันข้ามอุตสาหกรรมที่ต้องนำเข้าวัตถุดิบจะได้รับผลกระทบจากการที่วัตถุดิบมีราคาสูงขึ้น ซึ่งผลกระทบของการอ่อนค่าของเงินบาทต่อภาคอุตสาหกรรม จากการประเมินสัดส่วนการนำเข้าวัตถุดิบเทียบกับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตทั้งหมด และสัดส่วนการส่งออกเมื่อเทียบกับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตทั้งหมด โดยใช้ข้อมูลจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการอ่อนค่าของเงินบาทได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม 1 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการนำเข้าวัตถุดิบน้อยและมีสัดส่วนการส่งออกมาก เป็นกลุ่มที่มีการใช้วัตถุดิบในประเทศในการผลิตเป็นหลักและมีการส่งออกมาก ทำให้ได้รับประโยชน์จากรายรับที่สูงขึ้นมากกว่าผลเสียจากต้นทุนการนำเข้าสินค้าที่สูงขึ้น ได้แก่ ปลากระป๋อง ผลไม้กระป๋อง เม็ดพลาสติก ยางแผ่น ยางแท่ง ยางนอก และยางใน น้ำตาล และเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน (ไมโครเวฟ เตาไรต์ และพัดลม)

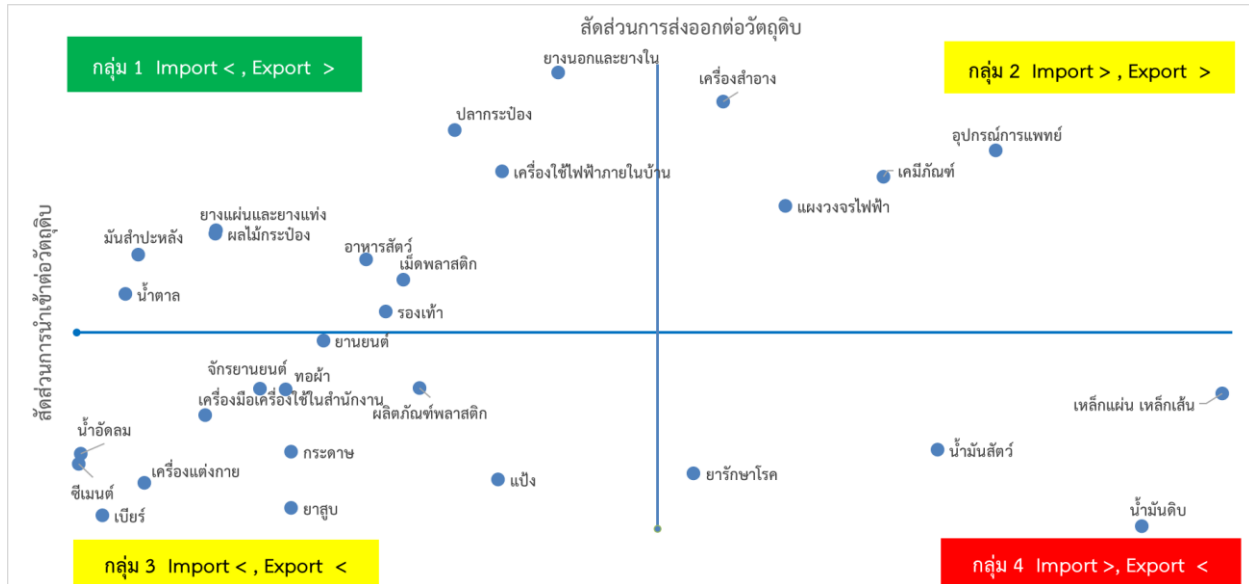
กลุ่ม 2 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการนำเข้าวัตถุดิบมากและมีสัดส่วนการส่งออกมาก เป็นกลุ่มที่ได้ประโยชน์จากรายรับที่สูงขึ้นจากการอ่อนค่าของเงินบาท แต่ก็ได้รับผลกระทบจากต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ และเครื่องสำอาง

กลุ่ม 3 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการนำเข้าวัตถุดิบน้อยและมีสัดส่วนการส่งออกน้อย เป็นกลุ่มที่มีการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศเป็นส่วนใหญ่หรือไม่ได้พึ่งพิงตลาดส่งออกเป็นหลัก ประกอบกับการใช้วัตถุดิบในประเทศเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่ได้รับผลกระทบมากนัก ได้แก่ ยานยนต์ จักรยานยนต์ ยาสูบ เครื่องมือ

เครื่องใช้ในสำนักงาน (เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า และคอมพิวเตอร์) ทอผ้า เครื่องแต่งกาย และ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์

กลุ่ม 4 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการนำเข้ามากและสัดส่วนการส่งออกน้อย เป็นกลุ่มผู้นำเข้าหลักที่มีสัดส่วนการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิตเป็นจำนวนมาก จึงได้รับผลกระทบจากต้นทุนการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบที่สูงขึ้นมากกว่าประโยชน์จากรายรับจากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ เหล็กแผ่น เหล็กเส้น ยารักษาโรค น้ำมันดิบ และน้ำมันสัตว์

ภาพแสดงผลกระทบของค่าเงินบาทต่อสาขาการผลิตภาคอุตสาหกรรม

ที่มา: จากการคำนวณตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี 2558 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แนวทางแก้ไข

- ผู้ประกอบการควรมีวิธีการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งมีหลายวิธีการขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของผู้ประกอบการ เช่น การทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward) การประกันค่าเงิน (Option) และการซื้อขายเงินตราต่างประเทศผ่านตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Futures) เป็นต้น
- ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ได้รับอานิสงส์จากการอ่อนค่าของเงินบาท ได้แก่
 - การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้ผลผลิตมีปริมาณและ/หรือมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น (productivity) รวมถึงการใช้มาตรการ upskill reskill เพื่อสร้างโอกาสในการส่งออกสินค้ามากขึ้น
 - การมองหาตลาดอื่นๆ ที่มีความต้องการสินค้าของไทย เนื่องจากเงินบาทมีแนวโน้มอ่อนค่ามากกว่าค่าเงินของบางประเทศคู่แข่ง
- อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านลบควรมีมาตรการรับมือกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ได้แก่
 - หาแหล่งทดแทนการนำเข้าพลังงาน เช่น การพึ่งพาพลังงานสะอาดและพลังงานทางเลือก
 - การใช้วัตถุดิบอื่นที่เป็นทางเลือกเพื่อทดแทนการนำเข้าวัตถุดิบหลัก เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการนำเข้าปุ๋ยเคมี
 - การบริหารจัดการให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทของไทยมีทิศทางอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่อง จากการที่ธนาคารกลางสหรัฐปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย เพื่อแก้ปัญหาเงินเฟ้อภายในประเทศ ทำให้มีกระแสเงินทุนเคลื่อนย้ายออกจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย เช่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ อินเดีย และไทย รวมถึงปัญหาราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พบว่า หากเงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 5 จะส่งผลทำให้ RGDP และ RGDP ภาคอุตสาหกรรม ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.40 และ 0.35 จากกรณีฐาน และจากการวิเคราะห์ผลกระทบต่อการผลิตภาคอุตสาหกรรมรายสาขา พบว่า มีอุตสาหกรรมบางกลุ่มที่อาจจะได้รับผลกระทบจากกรณีเงินบาทอ่อนค่า เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าชั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิตเป็นจำนวนมาก เช่น เหล็กแผ่น เหล็กเส้น ยารักษาโรค น้ำมันดิบ และน้ำมันสัตว์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบด้านลบควรมีมาตรการรับมือกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น เช่น การทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การหาแหล่งทดแทนการนำเข้าพลังงาน และการใช้วัตถุดิบอื่นที่เป็นทางเลือกเพื่อทดแทนการนำเข้าวัตถุดิบหลัก เป็นต้น

แหล่งที่มาข้อมูล :

1. https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=123&language=TH
2. <https://insights.ceicdata.com/login>
3. https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=io_page
4. <https://www.ryt9.com/s/iq27/3307282>